AYDEDE

No. 91 — 77
CUMARTESİ 29 Ocak 1949
Fiatı 15 Kuruş

Cumartesi ve Çarşamba günleri çıkar tam mânasile bitaraf siyasi hoşsohbet gazete
İdarehane: Ankara Caddesi 98/2, TAN Basımevi
Başmuharriri: REFİK HALİD KARAY

Tesis tarihi: 1922
Telgraf: Aydede — İstanbul
Telefon: 25100 — Posta Kutusu: 816

SUDA NAKIŞLAR

Fare Doğuran Dağlar

Kabine çekildi, yenisi kuruldu, beyannamesini okudu, itimat aldı. Ee artık işe başlasak...

İşe başlasak... Zira on beş gündenberi hükûmet hemen hemen muattal haldedir. İki, hattâ üç haftadır bütün meşgale şunlardı: Mecliste dayak hadisesi, Saka kabinesinin istifası, istifanın gizli sebepleri, yeni kabinenin teşekkülü, grup ve meclis önüne çıkışı, bu arada bir mebusun cüş ve huruşa gelişi... Kâfi!. İşimize bakalım.

Bütün bunlar karın doyurmaz. Henüz ortada bir bütçe yok; kimse ne olacağını bilmiyor. Çok şeyler bekliyoruz; kenarından, köşesinden olsun, bazısının yapıldığını görmek, derhal tatmin edilmek değilse de "ha başaldı,, demek ihtiyacındayız.

Dağ bir fare doğurmasın... Korkumuz budur. Zira yıllardır ona alıştık. Hoş, daha fenalarını da gördük. Fare yerine hilkat garibeşi mahlûklar doğuran dağlara da rastladık. Hele koca bir dağ, 7 Eylül tosuncuğunu doğurmuştu ki sade aklımızı başımızdan almamıştı, servetimizin yarısını da uçurup götürmüştü.

Hani o sırada bankalara çil çil altınlar dağıtılmıştı; bir altın satışıdır gidiyor, bankalar caddesinde bir kısım halk şıkır şıkır altınla oynuyordu. Altın devri geriye dönmüş gibiydi. Birdenbire o tatlı ses kesildi; altınlar suyunu çekti; çekmeyenlerin fiatı yükseldi. Altın opereti uzun sürmemiş, perde yarıda inmişti. Dram başlıyordu; hâlâ devam ediyor.

Fare doğuran kabineleri hiç bir zaman o günlerdeki kadar aramamıştık. Hasan Saka hükûmeti ortaya şeker zammı, lüks vergisi, kazanç vergisi gibi bir takım eciş bücüş, başsız kuyruksuz yavrular çıkardı. Bunlara baktıkça gülelim mi, ağlayalım mı, ne yapalım, karar veremedik. Lâkin ötekini hatırladıkça yine de şükrettik.

Bereket versin yeni kabine bir hamlede o sevimsiz ve hayatiyetsiz mahlûkları gözümüzün önünden kaldırıverdi; tiksintiden kurtulduk.

Ama kendisi ne doğuracak?

İstediğimiz normal bir gebelik, normal bir doğum ve normal bir çocuktur. Bu elbette ayın on dördü gibi bir masal şehzadesi olmayacak. Lâkin azıcık çelimsiz ve azıcık alımsız da olsa kucağımıza aldığımız zaman öpebilir — öpmekten vaz geçtik — yüzüne tebessümle bakabilirsek ne mutlu bizlere!

AYDEDE

İZDİHAM YÜZÜNDEN NAKİL VASITALARI İSTİKLÂL CADDESİNDEN MŞÜKÜLÂTLA GEÇEBİLİYOR..

— İstanbulun en uzun caddesi hangisidir acaba?..
— Yarım saattir geçemediğimize bakarsan İstiklâl caddesi!

Bakalım Helva Yapabilecekler mi?

Evet, Kabine iyi karşılandı. Yazılar meydanda... Beyanname okunduktan sonra muhalif partilerin tenkitleri de ortada.

Bunun sebebini araştırınca — velevki henüz vaad şeklinde de olsa — evvelâ bir kaç nokta üzerinde duracağız: seçim ve basın kanunlarının değiştirilmesi hakkındaki sözler. Sonra üç kanunun geri alınması. Daha sonra bütcede tasarruf fikri.

Fakat bir nokta daha mühimdir: Hükûmette müfrit tanınmış unsurlar azınlıktadır, hattâ yok sayılabilir. Olanları da öbürlerine uyacağa benziyor. Ama en mühim nokta şudur: Kabine âzâsı bir mal beyannamesine tâbi tutulsalar temize çıkmakta zorluk çekmezler. Hasan Saka kabinesi o bakımdan şaibesizdi; şimdikiler de ayni haldedir.

Demek ki program ve kifayet itibarile hepsi tamam. Un var, şeker var, yağ var, kap kacak, öd ateş var. Bakalım helva yapabilecekler mi? Mesele burada!

KISIRLIK CEZASI

Los - Anglees'ten gelen bir telgraftan öğreniyoruz ki ora mahkemesi çocuğunu ölesiye döven bir kadını kısırlık cezasına çarptırmış. Meğerse Amerikada böyle bir ceza varmış; ırza tecavüz eden erkeklere de bazan bu cezanın verildiği olurmuş.

Biz kısırlaştırmaya kadar gidilmesini istemeyiz ama memleketimizin ötedenberi büyük dertlerinden biri olan dağa kız kaçırma ve bir hayasızlar şirketi kurarak ve karısını kocasının elinden zorla alarak müştereken ırza tasallut vak'alarında kanunun daha şiddetli cezalarla takviyesini geciktirmemizden de şikâyetçiyiz.

Fırtına, Bora, Kasırga

İç politika dünyasının da bir takım fırtınaları oluyor. Birdenbire, yeri göğü sarsarak kopan şiddetli fırtınalar.. hakiki fırtınalar gibi bunlar da bir gün, beş gün sürüyor, kıyametler kopuyor; sonra süt liman...

Netekim geçenlerde bir Tahtakılıç fırtınası kopmuştu. Birbirimize girdik. Damlardan az kremit mi uçtu, az su borusu mu kopup düştü, az baca mı devrildi? Şimdi ancak hafif esintilerini duyuyoruz. Mazi oldu gitti.

Son fırtınayı da böylece atlatacağız, tabii... Hangi fırtına? "Çağlar fırtınası!,, Bu fırtına hem yağışlı idi, hem gök gürlemeleri ve şimşeklerle karışıktı. İnledi, uğuldadı ıslıklar çaldı; C. H. P. meşesini kökünden sarsmağa uğraştı. Epice yaprağını döktü, bir tek dal kırdı, toz duman kaldırdı ama koca meşe vurdum duymazlıktan geldi. Hava sakinleşmektedir. Az sonra dallarında yine kuşlar ötmeğe ve yuvalarını kurmağa başlayacak.

Yarın bir fırtına daha çıkabilir. D. P. de o kabil fırtınalara göğüs germemiş miydi Hem doğrusunu isterseniz onun uğradığı fırtına daha dehşetliydi; çok dal kırdı; hatta dallarının yarısını yerlere serdi; ağacı âdeta güdük bıraktı; yine de kökünden koparamadı.

Fırtına başkadır, bora ve kasırga başka!

İstemediğimiz de onlardır.

İzmir Mektubu

Merhaba Aydede,

Benden sana buradan mektuplar yazmamı istiyor, ve:

"— Anlat bakalım, İzmirde ne var, ne yok?., diye soruyorsun...

Bu sualine muhatap kalınca, ne zamandanberi zihnimi kurcalayan bir bilmeceyi çözmek fırsatını buldum. Zira ben, hemen her nüshanı elime alışımda, senin şu "Aydede,, ismini niçin seçtiğini düşünür, ve zihnime saplanan bu suali bir türlü, kendimi tatmin edebilecek şekilde cevaplandıramazdım.

Fakat mektubundaki sual üzerinde düşünürken, kafamın içinde birdenbire pırıl pırıl bir ışık yandı. Ve hemen hatırladım ki, "Aydede,, "mehtap,, demektir. Halk dilinde mehtâba "maytap,, derler. Ve yine halk dilinde:

"— Maytaba almak!..,, diye bir meşhur tâbir vardır ki, "Aydede,, ismini her halde, bu tâbirin mânası ilham etmiş olacak:

Zira başka yazdıklarında olduğu gibi, bana sorduğun sualden de belli ki, meramın kâinatı durmadan "maytaba,, almak "Aydede!,,

Yazaymışım: bakalım: İzmirde ne varmış, ne yokmuş?

Bir insandan böyle bir sual sormak onu düpedüz ve alemeleinnas "maytaba almak,, değildir de nedir Allah aşkına?

"İzmir,, de neyin var, neyin yok olduğu söylenilir gibi mi?

Haydi söylenilemiyecek olanlardan vaz geçip de, yalnız söylenebilecek olanları yazmakta karar kılsak, İzmirde neyin var, neyin yok olduğu saymakla biter tükenir mi sanırsın?

Ortaya:

"— İzmirde ne var, ne yok?,, diye bir sual atıp geçmek kolay da, — böyle bir suali hele senin sayfalarında ulu orta — cevaplandırmak zor. Hani şahitsiz şuhutsuz bir yerde olsak, ben bilirim bu sualine vereceğim cevapları ama, sen şu malûm partinin gazetelerinden değilsin ki, diyeceklerim aramızda kalsın da, ve hiç kimsecikler tarafından okunup duyulmasın!..

Ee, hâl böyleyken, ve senin sade buralarda binlerce okurun, ve yerin de binlerce kulağı varken benden:

"— İzmirde ne var, ne yok?,, diye sormanın âlemi var mı a "Aydede,, ciğim?...

Bir aralık bu suale, şu harcıâlem:

"— İyilik, sağlık!.., cevabını verip geçmeyi düşündüm. Fakat sonra da düşündüm ki, o sualine bu kadar nikbince bir cevap vermek, okuyacakları güldürmez, olsa olsa bizi onlara gülünç eder: Bu itibarla müsaade et de, muvafakatin bu derece nazikânesini, birbiri ardınca devrilen zamane hükûmetlerine bırakalım...

Evet, onu onlara bırakalım ama, mademki adam yerine koymuş, ve üşenmeden sormuşsun, seni de büsbütün cevapsız bırakmayalım. Sen:

"— İzmirde ne var, ne yok?.., di[illegible] ben de İzmirde "var,, olan ve "yok,, olan şeylerin — şimdilik — küçük bir kısmını rastgele bildiriyorum:

Bizim bu mübarek İzmirde, faraza bir Musiki Sevenler Cemiyeti var da, musiki yok "Aydede!,,

Bizim bu mübarek İzmirde, faraza "Efe,, nin menkıbesi, hikâyesi, romanı, efsanesi var da kendisi yok "Aydede,,...

Bizim bu mübarek İzmirde, faraza, bir Millî Kalkınma Partisi var da, üyesi yok "Aydede,,

Dedim ya "Aydede,,: bizim burada, neyin var olduğu, ve neyin yok olduğu hikâyesi o kadar karışık ki, zihnime birdenbire üşüşen kalabalığın içinden sana hangi birini seçeceğimi şaşırıyorum..

Meselâ "Aydede,, m, bu bizim İzmirde bir "tiyatro ve kültür sevenler cemiyeti,, vardır da, bir tiyatro yoktur, bir "dava,, mecmuası vardır da, bir "Halkın Sesi,, gazetesi vardır da, bir "Anadolu,, ceridesi vardır da, okuyanları yoktur, bir "Tayyareciliği Kalkındırma Cemiyeti,, vardır da, tayyaresi ve tayyarecisi yoktur, bir çocuk hastahanesi vardır da, içinde yatağı, doktoru ve hastası yoktur.

Bilmem ki hangi birini saysam "Aydede,, m? Bu bizim mübarek İzmirde deniz vardır, balık yoktur, iş vardır, yapan yoktur, işsiz vardır, bakan yoktur, maden vardır, işleten yoktur, servet vardır, yiyen yoktur, ve işte artık, açılmışken, say sayabildiğin kadar "Aydedem,,m: faraza üzüm vardır, yiyen yoktur, incir vardır, tadan yoktur, tütün vardır, alan yoktur, adam vardır, bulan yoktur, sürü vardır, çoban yoktur, saat vardır kuran yoktur, nükte vardır, gülen yoktur, söven vardır, duyan yoktur, gece vardır, hayat yoktur!

Hülâsa, kos koca İzmir bu dostum. Hiç onda:

"— Ne var, ne yok?...,, olduğu sualine cevap verebilmek öyle, bir veya yüz yazıya sığar mı?

Müsaade et de, İzmir havadislerinin mabadını sana bundan sonraki mektubumda bildireyim: zira bende sana İzmirden uçurulacak daha pek çok havadis vardır ama, öyle sanıyorum ki, senin sütunlarında — Bu seferlik — onlara bundan fazla yer yoktur!..

Bu itibarla, şimdilik Allaha ısmarladık "Aydede,, m. Yalnız, hatmi kelâmdan evvel, üzerimde kalmasın diye şunu da bildireyim ki, haftaya kendilerinden uzun uzun bahsedeceğim buralı "nazlı,, ve "kibar,, zenginlerimizin, sana çok çok selâmları var. Gözlerinden de öpüyorlar ama, o kadarını bildirmeye benim dilim varmıyor, zira mübarekler gözlerini öpüyoruz derken, korkarım alışkanlıkla yeyiverirler!...

NACİ SADULLAH

HUNER Mİ?

Fransada da dert aynıdır. Köyde doktor bulunmaz, köye götürmeğe kalktığınız zaman analarının nikâhını isterler.

Bir Fransız köylüsünün karısı hastalanır; şehre doktora gelir. Vur, tut! Nihayet pazarlıkta mutabık kalırlar. Köylünün teklifi şudur: Karısı doktor tarafından iyi edilse de, öldürülse de kendisine 1000 frank verilecek.

Doktor kadını tedaviye başlar, kısa bir zaman sonra kadın ölür. Bir müddet sonra doktor parasını ister, köylü sorar:

— Karımı iyileştirdiniz mi?

— Maalesef, hayır.

— Öldürdünüz mü?

— Ne Münasebet!

Bu sefer köylü şöyle der.

— Anlaşmamız gayet sarihtir. Karımı ya öldürecek, ya iyileştirecektiniz. Bunlardan hiç birini yapmadığınıza göre benden ne hakla para isteye bilirsiniz?!

— Üstadım, dünkü konser nasıldı?

— İyi parçalar vardı.

FİKİRLER - SÖZLER

★ Fırsatları gözetlemede teyakkuz, fırsatın yakalanmasında cüret ve tedbir, mümkün olan en yüksek noktada fırsatın toplanmasında cebir ve ısrar; bunlar muvaffakiyete kumanda eden muharip faziletlerdir.

PHILPS

★ Ne zaman başlıyacağımızı düşünmekte devam etmek ekseriya bir işe geç kalmak demektir.

QUINTILIAN

★ Arzu ve ciddiyet ile doluyum. Müphem konuşmayacağım, affetmiyeceğim. Bir santim dahi rücu etmiyeceğim. Beni dinliyecekler.

GARRISON

★ Siz çocuğunuzun evvelâ hangi kitabı okuması lâzımgeldiğini düşünürken başka bir çocuk ikisini de okumuş olur.

Dr. JOHNSON

★ Hayatı seviyor musun? Öyleyse zamanı israf etme. Çünkü böylelikle saçma bir hayat yapılır.

VOLTAIRE

★ Endişe hiç bir yarın üstüne muvaffakiyetli bir köprü kuramamıştır.

FRANKLİN

★ Tereddüt zayıf karakterin daimî çehresidir.

RUFFINI

★ Sizin bütün Grekçeniz sizi kâtiplikten murahhaslığa yahut murahhaslıktan sefirliğe ilerletmiyecektir; fakat sizin hitabetiniz, havanız, tarzınız eğer iyi ise, bu olabilir.

CHESTERFIELD

★ Bir Fransız muharriri, bir kaç dil öğrenmek bir kaç senelik iştir, diyor; fakat bir tanesinde beliğ olmak bir ömür işidir.

COLTON

MOLLA BEYİN BALDIZI

Yazan: Sermet Muhtar Alus

Kaç kere evlenmiş; kimini ahirete yollayıp kimini boşamış; kaç tane odalık almış; öksürüklü, tıksırıklı pinpon'un biri. Huriye gibi kanı kaynayan, kabına sığmayan taze böyle koca ile otururur mu? Yukarıda söylediğimiz gibi, arada İstanbuldan geçişlerinde, kışın ramazan piyasalarında, Beyoğlu gezintilerinde; yazın sandala binip Boğaziçi mesirelerinde kurdunu dökmüş; kurnaz davrandığından kimselerin de sesi sedası çıkmamıştı.

Bu sefer gilişi o kabilden değildi. Peçesini, çarşafını fırlatıp zıplaya zıplaya yukarı kata çıktı. Sofadaki endam aynasının önünde durdu:

— Aman ne haldeyim, kukulyacılara dönmüşüm! diyerek saçını, başını, bluzunu, eteğini düzeltirken, lâkayt lâkayt dedi ki:

— Haberiniz yok olanlardan. Başın sağ olsun deseniz e!..

Ablası sordu:

— Hayır ola; defterdarın emektarı Tarandil kalfa mı öldü?

— Defterdar öldü!

Nuriye hanım şapa oturmuştu:

— Kız şakayı seversin sen; doğru söyle, populdak sahi cennetlendi mi?

Huriye, oralı değil. Gözleri duvarda çiviye asılı ud torbasında.

— Bu Manol'un udu hâlâ telsiz duruyor galiba...

Eski kalfalarda bacılarda fısıltılar..

— Elemi, kederi var, başka lâflar açıyor!

— Hakkı var, yüreciği yanıyor!

— Kolay mı? Dağ devirmiş zavallıcık!

Huriyenin gelişine Nuriye hanımın fena halde canı sıkılmıştı. Kardeşi, kanı ama huyu husu malûm. Yanlarına büsbütün yerleşmesi asla caiz değil. Evde kocası var, damadı var. Erkek kısmına güven olmaz. En emini, en umulmazı öyle bir nane yeyiverirki. O anda suratı ekşidi:

— Hınzır yarım baş ağrısı yine sol şakağımdan girdi! diye söylenerek odasına savuşup alnına çatkıyı çattı. Korktuğu kadar da var. Güya acılı olan dulcağız.

— Sıcaktan bunalıyorum. Bavulu açıncaya kadar bana ince bir esvap verin! deyip Şadiyenin getirdiği entarilerden en dekolte göğüslü ve kollusunu seçti; bluzu ile eteğini çıkarınca yine aynanın karşısına geçti. Penbe kaşkorsesinin altında, teninde korse vardı; onu da fırlattı. Fildişi kolları, paluze göğsü ap âyân meydanda. Kendini süzdü süzdü. Güzelliğine emin, memnun memnun gülümsedi.

Şimdi de tuvalet çekmecesini isteyip, yine aynanın önünde ne çeki düzen: gözlerine sürme çekiş; penbe beyaz, ihtiyacı yok, fakat

— TEFRİKA No. 5 —

âdet yerini bulsun diye yüzüne hafif pudra, allık sürüş; Jelle frerlerin (Jasmen) lavantasına bunuş, saç maşasını kızdırtarak saçlarını kıvırış. 50 yıl evvel bilmem hangi paşanın odalığını eden yetmişlik Azmidil kalfaya yalvarmalar:

— Dadıcığım, sen ağda yapmasını bilirsin. Kollarımı, bacaklarımı bütün sarı kıllar bürüdü. Allahını seversen şunların icabına bakalım!

Kocasını kara toprağa gömmüş gibi değil, sanki görücüye çıkacak. Molla beyin kızı da ent bent olmuştu. Başlarına gelene bak, rahatları, huzurları kaçtı desene.

Annesinin alnındaki çatkıyı görünce o da yemeniyi kafasına sım sıkı dolamıştı. Onun da ense sinirleri geriliyor, beynine şişler saplanıyormuş.

Kerime hanım, çelimsiz, sağlıksız, raftan sünger düşse incinen takımdan olduğu için bu gibi ağrılardan kurtulamazdı. Doktor Feyzi paşa, sinir hekimi Raşit Tahsin bey, Pepo Akşiyote efendi kaç kere (konsolto) yapmışlar, "Rakbe — yani ense — ve dimağçesinin kismi ulyasındaki âsâbın hasbelbünye zayıf,, idiğünde ittifak eyleyip bromürler, fosfatlar, kuvvetli gıdalar tavsiye etmişlerdi. Hepsi boşuna, neyse yine o...

Baldız hanfendinin gelişini her kesten önce gören Müsü Antuan'dı. O gün Gümrüğü sallamış, misafir odasında, elinde dürbün vapurdan Mirgüne inenlere bakarken mükemmel, ekmel bir sahibei hüsnün iskeleye çıktığını, iki bavul taşıyan bir hamalla rıhtımdan yürüdüklerini yalının harem bahçesine girdiklerini görmüş; kadının dilberliğine hayran olmuştu.

Şimdilik şu kadarını kestirebilmişti: yabancı değil, valizlerle geliyor; haftalarca, belki de aylarca kalacak. Allahtan daha ne ister?

Huriye hanım, dekolte entariyi giydikten sonra sofanın denize karşı pençerelerinden birinin önüne oturmuştu. Pancur açık. O derece pervasız ki çıplâk göğsü, kolları dışarıdan görülüyor; elinde hasır yelpaze, sallayıp duruyor.

Ablası istediği kadar çırpınsın,

— Denizden, rıhtımdan gelen geçen olur; oynattın mı sen a kız? desin, aldıran kim:

— Kurban olayım. Ebüssüûd efendiliği bırak ablacığım, biraz nefes alayım!

Antuan odada duramadı. Misafiri kolaçan için rıhtımda soluğu aldı. Pençerede o sere serpe haldeki (beaute) ye gözü ilişince aklı başından gitti. Merakından çatlayacak: bu da kim?

Emced'e seslendi:

— (Ou es tu mon enfant?)

Cevap yok; bacaksız kimbilir nerede? Huriye farkında olmuyor, kendi havasında:

— Kuzum Necmiseher, ne kadar zahmetse bana hamam tasında su ısıt ;bir de mis sabunile tülbent getir; boynumu, koltuk altlarımı sileyim!.

Tülbendi tasta köpürtüp boynunu, koltuk altlarını sabunluyor; çoraplarını çıkarmış, bacağını pençerenin kenarına dayamış, baldırlarını, ayaklarını da siliyordu. Azmidil kalfa pancuru çekerken,

— Dadıcığım, Allah aşkına kapama, diyordu. Gözleri dışarıda, geçecek vapurlarda:

— Şirketi Hayriyeye kıran gelmiş galiba ne de seyrek işliyorlar. Pençeredeki manzaralara Antuanın hayatı gidip bayatı kalmıştı.

Gözü ud torbasına ilişince.... (Roman resimlerinden)

Yüreği koz kabuğunda. Bu ilâhei cemâl kim?

Sed bahçeye seğirtti:

— Emced!... Emced!...

Bağırtıları duyan Nuriye hanım,

— Maymunaki seni çağırıyor!, diye torununu bahçeye yolladı; çocuk hocasının merakını halletti:

— Benim güzel, sultan teyzem o; anne annemin kız kardeşi. Kocası mortoyu kırmış; buraya acele geldiği için bana bir şey getirememiş ama yarın Beyoğluna götürecek, en âlâ oyuncakları alacak. Midilli parasını da çıkarıp on lirayı gözümün önünde saydı, onu da aldıracak...

Akşam üstü daireden dönen İdris molla yorgun argın yalıya girip de baldızının geldiğini duyunca duralamıştı. Sevinsin mi, yerinsin mi? Ahiretlikten bu haberi alıramaz ara kapıdan öbür bölüğe daldı. İlk işi selâmlık odasının konsollu aynasında parmaklarını yalayıp yalayıp bıyıklarını burmak, saçını sakalını düzene koymak oldu. Sarığını yana eğdi; bu şekli kendine pek yakıştırırdı. Yavaş sesle Muharremi çağırdı. Esvap fırçasını isteyip alpakadan cübbesini, yollu yollu pantolonunu süpürttükten sonra bir bahane ile uşağı aşağıya savdı.

Ayakları fazla teryelenlerden, taaffün de caba. Çoraplarını çıkarıp kanapenin altına attı; aptesanenin musluğunda ayaklarını gıcır gıcır yıkayıp, yanları lâstikli vidala fotinlerini giyerken karısının feryad gibi sesi:

— Feryal, cinlerimi başıma üşüştürme! Senden o ayak kokulu kahve rengi sinir ilâcımı istedim. bana beyin romatizma ruhunu getirmişsin!

Dakika geçmeden bir haykırma daha:

— Bu da değil, alık karı. Helâya doktüğümüz asid finiği içirip de beni kıkırdatacak mısın kuş beyinli?

Kaşık düşmanının firferekleri üstünde. Molla, burduğu bıyıklarını avucu ile sıvazlaya sıvazlaya aşağı itti; düzelttiği saçını sakalını bozdu; yana eğdiği sarığını doğrulttu.

Her zamankinden daha yorgun, neş'esiz bir tavır takınarak kös kös mabeyn kapısından haydi hareme..

Merdiveni çıkarken karısile karşılaşmış, havadisi almıştı:

— Huriye geldi!

— Ne var, ne olmuş? Böyle habersiz damlayışına sebep?..

— Şaşkın şaşkın ne bakıyorsun Kardeşim geldi diyorum, sefa geldi hoş geldi bile yok!...

Adam kekelerken, ona da karşılık:

— Yine dilin tutuldu!

Molla bey,

— Allahü ekber, âzâm kebirâ! yı basınca, eniştesinin sesini işiten baldız hanım, açık göğsünü ve kollarını örtmek için, sofadaki sigara sehpalarından birinin örtüsünü omuzlarına alarak merdiven başına koşmuştu:

(Devamı var)

...erebilmek öyle, bir ...a sağar mı?

...e, İzmir havadisleri ...sana bundan sonra... bildireyim: zira ...adis vardır ama, öy...i, senin sütunların...k — onlara bundan ...r!..

...imdilik Allaha ıs...dede,, m. Yalnız, ...evvel, üzerimde ...şunu da bildireyim ...dilerinden uzun u...im buralı "nazlı,, ve ...erimizin, sana çok ...var. Gözlerinden de ...o kadarını bildir...lim varmıyor, zira ...lerini öpüyoruz der... alışkanlıkla yeyi...

NACİ SADULLAH

...olan en yüksek ...harip faziletler...
PHILPS
...emektir.
...TILIAN
...dahi rücu etmi...
...RISON
...çocuk ikisini de
...INSON
...yapılır.
...KLİN
...UFFINI
...lerletmiyecektir;
...FIELD
...esinde beliğ ol...
...OLTON

İsviçreye Mektup

Bu hafta Doğan Nadi'nin bir kokteyli vardı. Hayır, hayır Park Otelinde filân değil bu toplantı, Yayla apartımanının muazzam salonlarında oldu. Ve şuna kanaat getirdim ki, insanın, kokteyl filan vermeğe özenince, böyle geniş, rahat ve güzel salonları olması şart. Aksi takdirde, ikinci mevki tramvaya dönüyor küçük apartıman odacıkları. Doğanın ne kadar eli açık olduğunu bilirsin, hele kendi evinde ve ev sahibi pozunda da olunca artık taṡavvur edersin. Yâni senin anlayacağın pek relisi bir kokteyl oldu iki gözüm. Salonları ile, piyanosu ile ve bilhassa davetlilerile... Tabii, tabii İzmirli misafirimiz orada idi. Bu aydınlık yüzlü kızcağızın yanında, 1 dakika muharriri, daha da esmer duruyor, amma birbirlerine çok yakışıyorlar, Allah versin gözümüz yok!

En şık ve en güzel davetli Bayan Alguadiş idi. Gözlerinin rengini bir türlü tesbit edemediğim bu zarif ve romantik kadının peşini denizler ilâhı Neptun, nâmı diğer Dav'er bırakmadı gitti. Meğer Dav'er bu güzel kadının bir vakitler mektepte hocası imiş. Yâni boşuna günahına girmeyesin diye bu kaydı koydum.

Akşamın en neş'eli kadını Bayan Berin, en neş'eli erkeği de genç avukatlarımızdan Niyazi Nun'du. Genç Osman Nevin Akkaya'yı getirmeye gidiyorum diye kaçtı. Meğer o akşam Nevinle Abdullahta yemekdeymişler, yemeğe gittiğini acaba kimden sakladı dersin?

Akşamın en genç hanımı sarışın Bayan İsmetti. Öteki hanımların hepsi Allaha şükür otuzuna gelmişler. Ah senin Leo'da orada idi, bir ara coştu şarkı da söyledi; acaba hâlâ "Maşallah,, mı taşıyor mu dersin? Brezilya kaymakamı, pardon konsolosu da orada idi, aman ne şirin ne neş'eli adam, görme! Ha erkeklerin en güzelini merak edersin, gariptir amma hâlâ rekor Klerk Vedat da. Saçları beyazlaştıkça daha da güzelleşiyor amma gittikçe de lâliepkemleşiyor evlâdım. Bu hafta mektuplarda bir karambol oldu kusura bakma, yine cumartesileri yazmaya devam edeceğim. Hoşça kal. **Fitne Fücur**

Asıl Lâzım Olan

Gustav Freytag'ın dinsiz bir arkadaşı vardı. Mukaddesat namına hiç bir şeye inanmaz, bu yüzden de dostları tarafından hakaret görürdü.

Bir gün Gustav Freytag bir dostu ile otururken bu dinsiz arkadaş yanlarına geldi, Selâm sabahtan sonra:

— Arkadaşlarım, dedi. Bir aydır nefsimle mücadele ettim. Fakat nihayet anladım ki; ben haksızım. Allah vardır. Fikren bu neticeye gelince kiliseye gittim. Dine ve Allah'a inanmamak yüzünden işlediğim bütün günahları papasa itiraf ettim.

Gustav Freytag'ın dostu bu dinsiz adamın günahlarını belirtmek ve onu yine küçük mevkie düşürmek için şöyle dedi:

— Doğrusu cesurmuşsunuz. Günahlarınızı itiraf etmek için cesaret lâzım.

Gustav Freytag buna itiraz etti:

— Hayır, dedi. Cesaret değil hâfıza lâzım!

Bir dokun...

PABUÇ SOHBETİ !

C. H. P. de yine doğum ağrıları baş gösterdi.

Yakın zamana kadar parti bayraktarlarının ön safında yürümeğe yeltenen, partisine toz kondurmağa kalkışanlara karşı aslanlar gibi kükreyen; hükûmetin, icraatından şikâyet edenleri yumruk sıkıp diş gıcırtadarak: "böyle ufak tefek aksaklıkların ehemmiyeti yoktur, biz büyük davaların adamıyız, büyük davalar peşindeyiz.,, diye haykırarak sustauran; lutuflar görmüş, Avrupalar gezmiş, genç, tuvânâ, heyecanlı, helecanlı, hafakanlı, üstelik şair milletvekili de birdenbire çarkı felek gibi mihveri üzerinde sert ve seri bir dönüş yaptı, partiye sırtını çeviriverdi!.

Son günlerde Meclis kürsüsünden savurduğu sert tenkitleri hayretle dinliyorduk; partisinden şikâyet ettiği, mebusluktan da, C. H. P. den de çekilmek istediği hakkındaki söylentileri tereddütle karşılıyorduk.

Yakın dostlarına ve gazetecilere:

— Partinin gidişatını beğenmiyorum. Ben de Nasrattin Hoca gibi; "Al aptestini, ver pabucumu,, deyip çekileceğim.,,

Dediğini de gazatelerde okumuş, gülümsemiştik.

Nihayet Büyük Millet Meclisinde yeni kabinenin programını dinledikten sonra yine olanca celâdetile kürsüye fırlayan Bay Çağlar, oradan da hem hükûmetin, hem partinin üzerine çağıl çağıl tenkit selleri çağlattı ve kürsüden ineceği zaman cebinden çıkardığı istifanameyi Meclis reisine verip milletvekilliğinden çekildi; eski kafadarlarının müstehzi edalarla haykırdıkları: "güle güle!... uğurlar olsun!...,, nidaları arasında ... dan çıktı.

Biz de kendisine: "güle ... uğurlar olsun!,, diyoruz. Fak... tihza maksadile lâf etmiyoruz... lerimizin samimiliğinden emi... sun; zira biz fikirlerimizde ... miyiz, kararlarımızda döneklik...

Bay Çağlar, C. H. P. ye de... ta ile istifanamesini göndermiş... rettin Hocanın dediği gibi: "A... destini, ver pabucumu,, deyip ... miş, şimdi evinde tebrikleri ... ediyormuş.

Gazeteler, kendisine bir çok ... rik telgrafları çekildiğini, tele... rın mütemadiyen işlediğini, ... tebrik ziyaretçilerinin de ka... şiklerini aşındırdıklarını ya... lar

Bu telâş tezahürlerine bak... Çağlar Bey, C H P. de bulun... müddetçe büyük sıkıntılar ... yormuş ve anlaşılıyor ki, o... yakayı sıyırmak için, Nasr... Hocanın dereden pabucunu

GÜNLERKEN

Yakacak Darlığı

Kusurlarımızın biri de ...
ve sözlere zamanında kulak ...
kaybetmemiz, neden sonra ...

İşte bir misali: Gazeteler ...
bundan böyle devlet daireleri ...
verecekmiş. Hattâ halka da ...
nüyormuş..

Peki ama — tarihlerile ...
danberi yazar dururuz. E...
salinin arttırılmasını ve ...
tavsiye etmiştik. Neler dem...

Demiştik ki: Linyit İsta...
ra şehrimiz bir linyit damarı ...
sahillerinde linyit çoktur; kolay...
olur; kalorisi de yüksektir; ...
kındır..

Demiştik ki; Dünyanın ...
sında bulunan şehirlere uzak...
mür getirtilmez; el altında ...
sı için de sobalar ve tesisat va...
kilde vardır, tertibat ona gö...

Demiştik ki: Halk arası...
... bir müfetsizlik va...
gazeteleri bu hatalı malûmat...
sanıldığı gibi boruları tıkaya...
ne kadar yakılsa ısıtmayan ...
kömür değildir.

Netekim bu yıl kömür ...
bir çok kişi çaresiz kaldığın...
başladı. Hepsi memnundur...
diyenlere bile rastlıyoruz.

Ama linyit, alttan değil de...
kılırmış; üç ayda bir, boruları...
naftalin atmak lâzım gelirmiş...
bunlar?

Her halde hükûmet kapı...
ve niyazla, yüksek fiatla ...
mekten, odumcunun aşık s...
Ayrıca keseye de uygundur.

Asıl mühim nokta şudur...
luklarına uymayan eski âde...
mizi bırakalım.

Zaten biz bırakmasak ...
kıyor, işte! Linyite hükû...
kömüre benzetmemek, şahs...
tile İstanbul dünyanın en i...
az çekilen bir şehri olur.

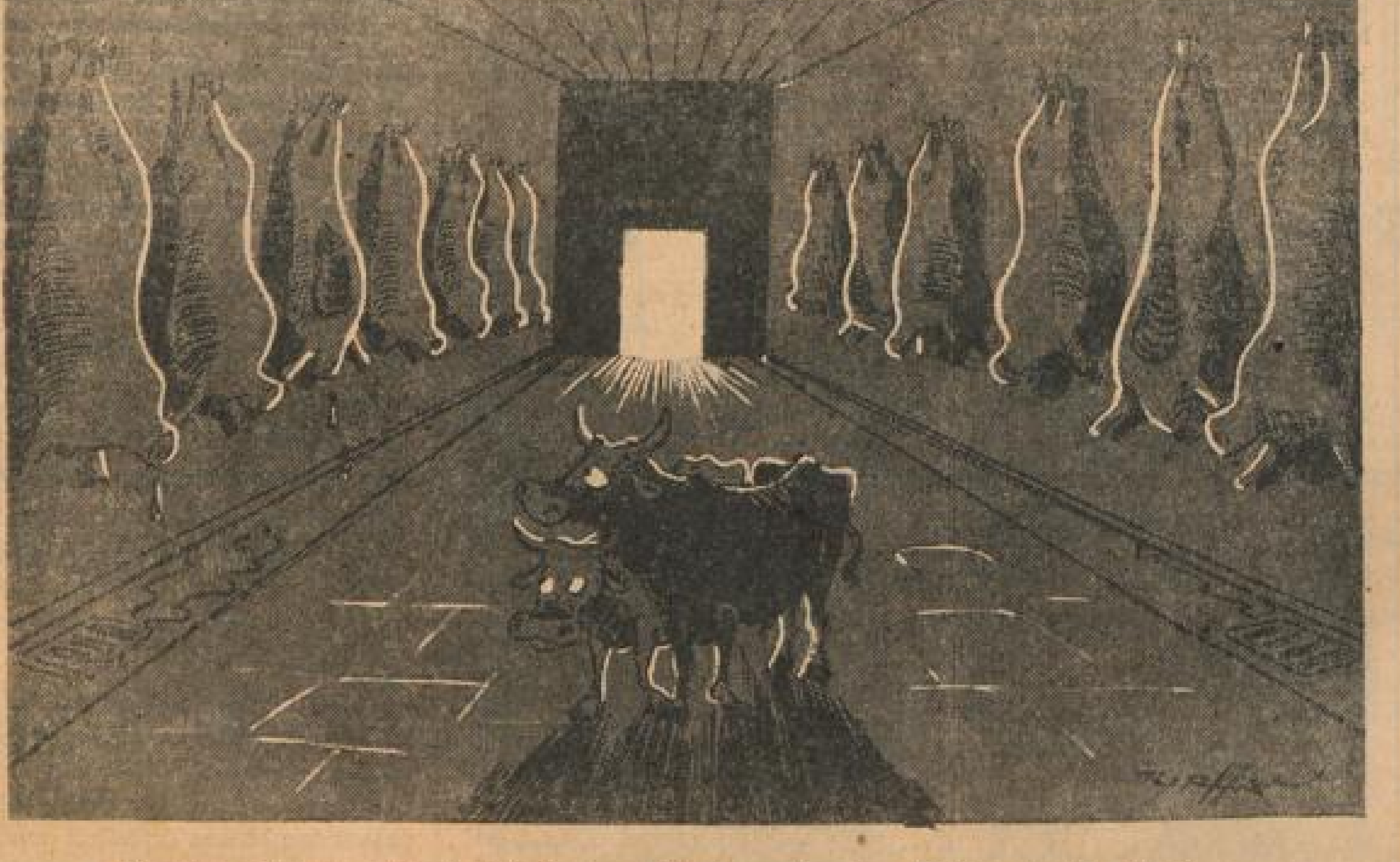

— Eyvahlar olsun! Gazetelerde bahsi geçen ölüm kamplarından birisine düştük galiba!..

GÜNL[…]KEN

[…]kacak Darlığı […]acak Bolluğu

Kusurlarımızın biri de […]nantığa uygun nasihat
[…]zlere zamanında kulak […]arak kıymetli vakitler
[…]etmemiz, neden sonra […]e dönmemizdir.
[…]şte bir misali: Gazete[…]ğreniyoruz ki hükûmet
[…]n böyle devlet dairle[…] kömürü yerine linyit
[…]ekmiş. Hattâ halka da […]rden dağıtmağı düşü-
[…]muş..
[…]eki ama — tarihlerile […]leriz — biz bunu yıllar-
[…]ri yazar dururuz. E[…]n fıkrada linyit istih-
[…] arttırılmasını ve i[…]in de yayımlanmasını
[…]e etmiştik. Neler dem[…]?
[…]emiştik ki: Linyit istat[…] esas yakacağıdır. Zi-
[…]rimiz bir linyit damarı […]edir: ayrıca Marmara
[…]rinde linyit çoktur; kol[…]etirilebilir; ucuza mal
[…]kalorisi de yüksektir; y[…]cinstendir, kömüre ya-
[…]
[…]emiştik ki; Dünyanın […] yerinde linyit havza-
[…]bulunan şehirlere uzak[…]lerden başka cins kö-
[…]etirtilmez; el altında b[…] kullanılır. Kullanılma-
[…] de sobalar ve tesis va[…]rı linyit yakacak şe-
[…]anılır, tertibat ona gö[…]r.
[…]emiştik ki: Halk arası[…]yite karşı bilmemezlik-
[…] bir muhalefetsizlik va[…]kûmet ve ticaret mü-
[…]eri bu hatalı malûmat[…]le mükelleftir. Linyit
[…]ğı gibi boruları tıkaya[…]rafı dumana boğan ve
[…]ar yakılsa ısıtmayan […]zahmetli, hayırsız bir
[…] değildir.
[…]etekim bu yıl kömür […]a, yokluğuna uğrayan
[…] kişi çaresiz kaldığın[…]it almağa ve yakmağa
[…]. Hepsi memnundur […]rden daha dayanıklı..
[…]ere bile rastlıyoruz […]
[…]ma linyit, alttan değil de[…]n tutuşturularak ya-
[…]ş; üç ayda bir, boruları […]emek için bir miktar
[…]n atmak lâzım gelirmiş […]pılamıyacak iş midir
[…]?
[…]er halde hükûmet kapıs[…]bet bekleyip bin naz
[…]azla, yüksek fiatla […] kömürüne minnet et-
[…]n, odunacunun âşık s[…]kmekten bin kere iydir.
[…] keseye de uygundur. […]
[…]sıl mühim nokta şudu[…]n iktisadiyatına ve zor-
[…]na uymayan eski âd[…]i, zararlı görenekleri-
[…]rakalım.
[…]aten biz bırakmasak […]r bizi bırakacak. Bıra-
[…]işte! Linyite hükûm[…]yet etmemek, bunu da
[…]e benzetmemek, şahsi[…]ise imkân vermek şar-
[…]anbul dünyanın en i[…]n ve yakacak darlığı en
[…]len bir şehri olur.

R. H. K.

[…] nidaları arasında […]
[…]ı.
[…] kendisine: “güle […]
[…] olsun!,, diyoruz. Fakat […]
[…]aksadile lâf etmiyoruz […]
[…] samimiliğinden emi[…]
[…]ra biz fikirlerimizde […]
[…]ırarlarımızda döneklik […]
[…]Çağlar, C. H. P. ye de […]
[…]ifanamesini göndermiş […]
[…]ocanın dediği gibi: “A[…]
[…]ver pabucumu,, deyip […]
[…]nü evinde tebrikleri […]
[…]uş.
[…]eler, kendisine bir çok […]
[…]afları çekildiğini, tele[…]
[…]emadiyen işlediğini, […]
[…]iyaretçilerinin de ka[…]
[…] aşındırdıklarını ya[…]
[…]
[…]âş tezahürlerine bak[…]
[…]Bey, C H P. de bulun[…]
[…]ge büyük sıkıntılar […]
[…] ve anlaşılıyor ki, or[…]
[…]ayırmak için, Nasr[…]
[…] dereden pabucunu […]tarması kadar ağır iziyetlere katlanmış!

Yine gazeteler, Çağlar Beyin çekilmesine, Halk Partililerden bir kısmının çok hiddetlendiklerini bildiriyorlar.

Sebep ne ola? Küskün şair; “al abdestini, ver pabucumu!,, diyerek parti kapısından ayrılırken, Hoca merhumun dere kenarında yaptığı hareketi de taklit mi etti yoksa?!.

Cemal Refik

Fiat Mürakabesi

Elimize “Bizde fiat murakabesi,, adlı bir eser geçti. Oldukça da tombalak bir cilt. Sahifesi üç yüzü geçiyor. Şöyle karıştırdık, aman da aman! Meğer fiat murakabesi yolunda neler yapılmış da haberimiz yok.

Yalnız, böyle bir kitap çıkarılmasını doğru bulduk. Çünkü, bu mevzuda öyle kararlar alındı, kanunlar çıkarıldı ki kitaba bakmadan akla gelmesi imkânsız. Ama netice ne? Hiç

Geçen devrin bir sadrazâm Darendeli Mustafa paşası varmış. Bu zat fiat murakabe ve mücadelesile ihtikâr üzerinde hayli uğraşmış. Bir gün kıyafet tebdil etmiş, çarşıya çıkmış. Bakmış bir kız çocuğu, elinde de et var. K.za, eti kaça aldığını sormuş. Sonra beraber kasap dükkânına girmişler. Eti tarttırmış. Tam 100 dirhem eksik. Hemen kasabı yere yıktırmış, kaba etinden tam 100 dirhem et kestirmiş.

“Bizde fiat murakabesi,, isimli kitabda hiylekâr kasaplara ne muamele yapılacağı hakkındaki kısma baktık: Belediye 5 lira para cezası kesebilirmiş meğer.

Eh, artık, eski devre nazaran ihtikârla mücadelede muvaffak olamıyacağımıza inanmamak elden gelir mi?!

— Kavgayı biz edeceğiz, onalr hakem seçiyorlar!

“Amerikan karikatürü”

DERMANSIZ DERT

Zengin, yaşlı bir kadın çok sevdiği kırmızı balığının kavonozun içinde her zamanki kadar canlı yüzmediğini görünce, baytar getirtip sorar:

— Hayvancık çok hasta görünüyor, acab ensi var?

— Çok hasta sayılmaz, romatizma olmuş.

— Peki ne yapalım.

— Rutubete hiç gelmez!

Ototbüstekiler — Eyvah, şişman kontrolör geliyor!

ŞANSI OLMAYAN HIRSIZLAR HAKKINDA BİR KAÇ HAKİKİ FIKRA

★ Yeni Meksikada Ortegon adında bir hırsız, sahibi tarafından kapı önüne bırakılmış olan mükellef bir otomobilin içinde lüks bir bavul görür, hemen alıp kaçar. Evinde bin ümitle bavulu açınca şaşırır kalır. Zira bavulda (namuslu olmanın yolları) isimli 800 tane ahlâk kitabı vardır!

★ Kansas City'de iki hırsız lüks bir barın kapanacağı sırada içeri girerler. Biri kapıda durur, öteki kasayı boşaltır. Lâkin ganimeti paylaşma vakti gelince küfürü basarlar. Para diye aldıkları madeni sikkeler garsonlar tarafından kullanılan markalardan ibarettir.

★ Muhteşem bir villânın önünde duran kocaman bir otomobili boş ve açık bulan bir hırsız hemen şoför yerine oturur ve son süratle arabayı kaçırmağa başlar. Fakat bakar ki yolda rastladığı polisferin hepsi kendisini selâmlıyor; şüpheye düşer, tenha bir yerde iner, bakar. Otomobil polis müdürüne aittir. Bırakıp tabanları yağlar.

★ Karelin adalarının bir şehrinde bir hırsız çetesi güzel köşklerden birini kiralar. Maksat, yer altından bir yol kazıp civardaki bankayı soymaktır. Netekim aylarca çalışarak yolu açarlar ve bir gece bankaya girip kırdıkları kasada ne varsa çuvallara doldurup götürürler. Ne şanssızlıktır ki getirdikleri banknotlar tedavülden kalkmış cinsindendi ve o günlerde banka tarafından yakılacaktı. Hırsızların eline bir az altın da geçmiştir ama bedeli ancak 2000 dolar tutuyordu. Halbuki köşkü peşin para 12.000 dolara kiralamışlardı!

★ Havana adasındaki İstiklâl heykelini süsleyen altın tezyinatı çalmak isteyen bir hırsız heykel üzerinde parmak izlerini değil, parmaklarını bırakmıştır. Zira tezyinatı sökerken bunları tutan tunç kapak birden bire kapanmış ve hırsızın üç parmağını bir anda koparmıştır.

Üç Durağın Azizliği

İstiklâl caddesindeki (Galatasaray), (Ağacamii), ve (Parmak kapı) trmavay duraklarını kaldırmak için ne bekliyoruz? O caddeyi geçilmez, işlemez hale sokan yalnız darlığı, kalabalığı değildir. Tramvay kaldırılabilirse insan ve otomobil akını şüphesiz ki tıkanıp kalmaz. Haydi, tramvaya ilişemiyoruz, durakları da hazf edemez miyiz?

Tünel hattı için (Yerli mallar pazarı) durağı biraz daha ileriye Galatasaraya doğru alınarak Taksime kadar tramvay hiç bir yerde durmamalıdır. Karaköyden gelen tramvaylar da Tepebaşından sonra ancak Taksimde mola vermelidir. O üç durak yüzünden Beyoğlunda seyrü sefer duruyor.

Ama sinemalara gidecek halk tam kapıda inmek istermiş. Ona kalsa içeriye de tramvayla girse memnun olur.. Ekseriyetin rahatı için ekalliyet hesabına kısıntı yapılmazsa yalnız seyrü sefer duraklamaz, bütün işler aksar.

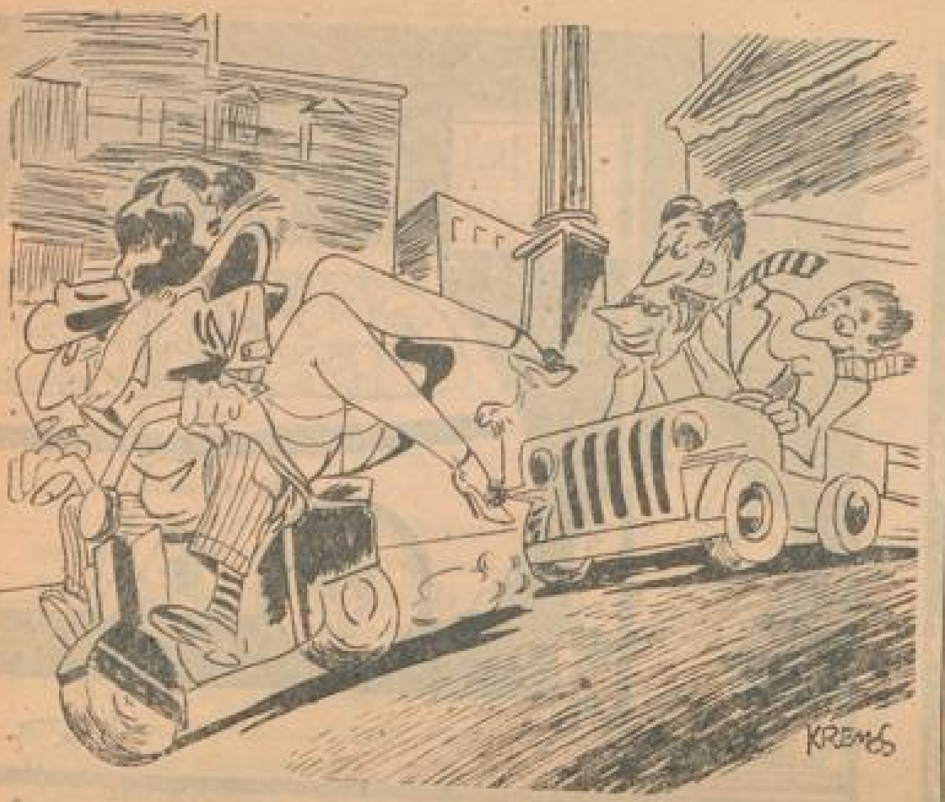

Motosikletteki erkek — Hayret, doğrusu! Bugün Jeep bizi geçemiyor!

"İtalyan karikatürü"

TARİHÎ HAKİKAT HANGİSİ?

Devrin tarih profesörlerinden biri Bismark'tan görüşmek üzere bir randevu alır ve tam saatinde gelir, bekleme salonuna kabul edilir. Bir müddet sonra başvekilin yanında uzun müddettir kalmış ve kendisile hasbihal yapmış olan meşhur kont Arbin dışarı çıkar, salona girer ve hafif bir sesle eskiden tanıdığı tarih profesörüne dert yanar:

— İnsanların ne acaip, ne inanılmaz tarfları varmış meğer. Bismark en basit nezaket kaidelerini dahi hiçe sayan bir adammış. Doğrusu şaştım. Durmadan sigara içti, odayı dumana boğdu, nefes alamayacak bir hale geldim. Nihayet lütfen bir az pençereyi açmasını rica etmek mecburiyetinde kaldım. Ne dersiniz bu hale?

Az sonra tarih profesörü Bismark'ın karşısındadır. Bir az hiddetli görünen başvekil, profesöre şöyle der:

— İnsanların ne garip itiyadları var. Bir az evvel kont Arnim yanımda idi. Bir sokak kadınından daha ağır kokular sürünmüştü, burasını tahammül edilmez, nefes alınmaz bir hale soktu. Nihayet pençereyi açmak mecburiyetinde kaldım!

NİKÂH DAİRELERİNDEN HAYAT SAHNELERİNE

ERKEKLİK GURURU

— 41 —

Patiska perdenin arasından süzülüp gözlerini gıdıklayan güneşin parıltılarile uyandı. Baş ağrıları, kulak uğultuları tamamile geçmiş, vücudu zindeleşmişti. Gerinerek kalktı. Açlıktan midesi kazınıyordu. Bir gün evvel Boğaziçinde gazinoda bir kaç lokma mezeden başka bir şey yiyememişti.

Karşı odaya geçti, dolaptan bir parça peynir çıkardı. Dolabın köşesinde kurumuş ekmek dilimini bir bardak suya batırarak kahvaltı etti. Öğleden sonra Sabriyi ziyarete gidecekti. Fakat öğleye kadar ne yapacağını, nasıl vakit geçireceğini bilmiyordu. Evde fena halde canı sıkılıyordu.

Tekrar yatağa uzandı, gözleri yarı kapalı, düşünceye daldı. Son yirmi dört saat içinde geçirdiği hayat ile evvelki yaşayışı arasında mukayeseler yapıyor, zihni bocalıyor; kâh eski günlerin basit, fakat samimî zevkini tercih ediyor, kâh Hamiyet hanımla beraber geçen hem sıkıcı, hem eğlenceli saatlerin hatırasına kendini kaptırıp tekrar oraya dönmek ihtiyacını hissediyordu.

Derin bir nefes aldı. Yine o keskin küf kokusu... Yüzünü buruşturmuştu: "Çok fena. Ben bu kokuya alışamıyacağım galiba!,, Sokakta oynayan, bağıra bağıra birbirlerine küfreden mahalle çocuklarının sesleri de sinirlerine dokundu: "Ne fena gürültü. Hamiyet hanımın mahallesinde böyle şeyler duymadım. Tabii duyulmaz. Oralarda zenginler oturuyor. Yaşamasını da, çocuklarını terbiye etmesini de biliyorlar. Ben kıyı mahallelerde büyüdüğüm için şimdiye kadar bunun farkına varamamıştım. Sabri nedir ki? İşte şu sokakta küfreden, döviişen çocuklardan farkı var mı? O da sahilde pis suların karıştığı denizde büyümedi mi? Nikâh olduğumuz gün bile o pis sulardan çıkıp ıslak mayosu omuzunda, kendi gibi sokak delikanlılarile beraber evlenme dairesine gelmedi mi? Şimdiye kadar onun ağzından terbiyeli, nezaketli bir lakırdı da işitmedim. Bana iltifat ederken bile; ulan ölüsü kandilli, demiyor mu? Ya bundan sonra ne olacak?,, Yatakta doğruldu, gözlerini odanın duvarlarında dolaştırdıktan sonra ürpererek tekrar başını yastığa koydu: "evet, bundan sonra ne olacak? Sabri hapishanede ne kadar yatacak, o zamana kadar ben ne ile geçineceğim? Çantamda iki yüz lira var. O bittikten sonra, yeni yaptırdığım elbiseleri de satarım, bir zaman daha idare ederim. Fakat Sabrinin çıkması fazla geçikirse? Gene tütün deposuna mı gideceğim!? Orada arkadaşların yüzlerine nasıl bakacağım? Kocan niçin hapishaneye girdi, diye sorarlarsa ne cevap vereceğim? Sabri hapishaneden çıktıktan sonra yine onunla beraber yaşayabilecek miyim? Şimdiden mahallede kimsenin yüzüne bakamaz oldum. Sokağa çıkınca bütün komşular pençerelerden başlarını uzatıp bana bakıyorlar, alay ediyorlar... Düşünceler, üzüntüler içinde saatler geçti..

Öğleden sonra hapishaneye gitti. Sabri kendisini pek öfkeli karşıladı.

— Dün neredeydin, niçin gelmedin, ulan ölüsü kandilli? Firdes başını önüne eğip kekeliyerek cevap verdi:

— Şey oldu.... Görüyorsun ya....

— Ne var? Söylesene?

— Hasta idim, Sabri! Yataktan kalkamadım. Aklım hep sende kaldı. Nasılsın? Sen ne yapıyorsun?

— Benim neyimi soruyorsun? Gece gündüz şu dört duvarın arasında insan nasıl olur?

— Buna ben senden çok üzülüyorum, Sabri. Daha....

— Sus... pis pis numara yapma bana. Bilirsin ki böyle palavraları yutmam. Sen sahiden üzülseydin, ölüm döşeğinden bile kalkar yine de gelirdin.

— Dün çok hasta idim, Sabri. Yataktan kalkamadım ki.

— Bir zamanlar tütünde çalışırken hiç hastalanmıyordun. Evde rahatlığa kavuşunca nazik bedenin gevşedi değil mi? Hapishaneden çıkınca konuşurum seninle.

— Ne zaman çıkacaksın, Sabri?

— Ne bileyim ben, ulan? Buradan çıkmak benim elimde mi?

— Buranın memurları bir şey söylemiyorlar mı?

— Sersemliği bırak, ulan! buranın memurları ne bilsinler? Daha mahkemeye çıkacağız. Bakalım orada ne ceza kesecekler?

Firdes mırıldandı:

— Ah, böyle cezalı işleri yapmasaydın keşke.

— Dinine yandığımın karısına bak. Papelleri deste deste avucuna saydığım zaman böyle konuşmuyordun.

— Ben o zaman senin ne yaptığını bilmiyordum ki.

— Hadi, fazla dırıltı etme. Bugün efkârlıyım zaten, çek arabanı. Yarın gelirken çamaşır getir.

Ce. Re.

(Devamı var)

GÜZEL SÖZLER

★ Öğrenmede gururlanmak en büyük cehalettir.

BISHOP TAYLOR

★ Bir insanın kendi iyi terbiyesi diğer insanların fena hareketlerine karşı en iyi emniyettir.

CHESTERFIEDD

★ Akl-selim çaresizlik karşısında eğilir ve onu kullanır.

WENDELL PHILPS

★ Bir insan tek başına terkedebileceği şeyler nisbetinde zengindir.

THOREAU

★ Bir insan iki şeyin birisi olmalıdır: Ya rüzgâr'la sallanan bir saz, yahut sazları sallamak için bir rüzgâr.

HANDFORD

★ Hayatta bıraktığımızdan başka bir şey yoktur.

MADAME SWETCHINE

★ Ebedî çiçek yalnız fazilettir.

COWPER

★ Doğru değilse yapma, hakikat değilse söyleme.

MARCUS AURELIUS

★ Bir şeyin lâyikıyle öğrenilinceye kadar tekrarlanması, lüzumundan fazla tekrarlanmış sayılmaz.

SENECA

★ Bütün nezaketsizliklere karşı kısa bir hafızaya sahip olmak için dua edin.

SPURGEON

★ Akıllı bir tekâmül bir ihtilâle karşı emin bir tedbirdir.

ROOSEWELT

...ANGİSİ?

...an görüşmek üzere
...salonuna kabul edi-
...iddettir kalmış ve
...n dışarı çıkar, salo-
... profesörüne dert

...rı varmış meğer,
...ayan bir adammış.
...mana boğdu, nefes
... pençereyi açmasını
...u hale?
...dadır. Bir az hid-

... evvel kont Arnim
...ular sürünmüştü.
...le soktu. Nihayet:

...e kimsenin yüzüne
...m. Sokağa çıkınca
...r pençerelerden baş-
...ana bakıyorlar, alay
...şünceler, üzüntüler
...geçti.
...ra hapishaneye git-
...sini pek öfkeli kar-

... — Dün neredeydin,
... niçin gelmedin, u-
...lan ölüsü kandilli?
... Firdes başını önü-
... ne eğip kekeliye-
...rek cevap verdi:
... — Şey oldu.... Gö-

...öylesene?
...n, Sabri! Yatakta-
...klım hep sende kal-
...en ne yapıyorsun?
...yimi soruyorsun?
... dört duvarın ara-
...l olur?
... senden çok üzülü-
...Daha....
...ois numara yapma
...i böyle palavraları
...ahiden üzülseydin,
...n bile kalkar yine

...hasta idim, Sabri.
...malûm ki.
...lar tütünde çalışır-
...nmıyordun. Evde
...unca nazik bedenin
...i? Hapishaneden
...ım senimle.
...çıkacaksın, Sabri?
... ben, ulan? Bura-
...m elimde mi?
...emurları bir şey
...ı?
... bırak, ulan! bu-
... ne bilsinler? Da-
...çıkacağız. Bakalım
...secekler?
...ndı:
...ezalı işleri yapma-

...dığımın karısına
...ste deste avucuna
... böyle konuşmu-

...an senin ne yap-
...m ki.
... dırıltı etme. Bu-
...aten, çek araba-
...n çamaşır getir.
Ce. Re.
(Devamı var)

KISA HİKÂYE

MÖSYÖ LOLOT'UN DÜELLOSU

(Baş tarafı geçen sayıda)

III

Yine bu sıralarda bir akşam... On sekiz senedenberi talebelikten kurtulamıyan Prosper Rozbah Akşam gazetesinde "Bir Parisli'nin görüşleri" ni okuduktan sonra derinbir düşünceye daldı. Kendi kendine "acayip şey, diyordu. Bir zamnalar ayni gazetede ben de "Zet" imzasiyle yazılar yazmıştım. Cidden tuhaf bir şey..."

Bir gece sonra Monmartr meyhanelerinin birinde 48 saattenberi tanıştığı sevgili Zozo'su ile sabahladılar. Yatmak için evine döndüğü zaman saat ona geliyordu.

İki aziz arkadaşiyle karşılaştı. Veyl ve Duran, ellerindeki sabah gazetesini uzatıp:

— Arslanım şunu bir oku bakalım.

Dedi. Rozbah yarı kapalı gözlerle okudu:

"Küstah Bir Budala,,

Homurdandı:

— Bundan bana ne?. Sorarım size...

Duran:

— Ah koca sarhoş, hâlâ ayılmamışsın, dedi. Bak meslektaşın "İgrek,, senin aleyhinde neler yazıyor.

"Meslekdaşın İgrek" sözü Zorbah'ın gözünü açtı: "Evet doğru" diye mırıldandı.

— Bir meslekdaş bu satırları yazmak için ne kadar hiddetlenmiş olmalı. Herkes, hayatta, bir şeye çok kızabilir. İgreğin de böyle bir anında kalemine benim ismim tesadüf etmiş olabilir. Hepsi bu kadar...

Zorbah hayatının bir tarihçesini yaparak, korkak olmadığını, vaktiyle bir rakibini düelloda nasıl öldürdüğünü kendilerinin de pekâlâ bildiğini söyledi.

Duran ve Levi:

— İgrek namı altında saklanan bu kaba ve terbiyesiz adamın hakikî hüviyetini meydana çıkarıp ister istemez senin hakkını teslime mecbur edeceğiz, dediler.

IV

İyo — Zefrin Lolot "Zet" imzasiyle akşam gazetesinde İgrek hakkında atıp tutarken, sabah gazetesinde Zet'i batırıp çıkarıyordu ve her iki gazete müdürlerinin bu iki imza sahibinin ayni adam olduğu akıllarına gelmiyordu.

Bir sabah Lolot kapısının önünde iki davetiye buldu. Birisi Döpanşodan diğeri Şöpandodan idi. Her ikisi de acele matbaaya davet ediyorlardı.

Lolot evvelâ sabah gazetesi, idarehanesine gitti. Müdür Şöpando:

— Küçüğüm, dünkü akşam gazetesinde zet'in yazılarını okudunuz mu? Eğer bu akşama kadar bu adamla kozunuzu paylaştırmazsanız maalesef yazı arkadaşlığınıza nihayet vermeğe mecbur olacağım.

Döpanşoyu ziyaretinde ise "küçüğüm,, yerine "şişmanım,, ile başlayan ayni sözleri dinledi. Bu ültimatomların mühleti akşama kadardı.

Lolot bütün gün acı acı söylenerek kaldırımlarda gezindi:

— Kendi kendimle döğüşmek... kendi kendimle döğüşmek... Galiba bu defa mahvoldum. Kendimle dövüşmek nasıl olur?.. Bu düello değil ancak bir intihar olur. Döpanşo ve Şöpandoya rezil olmamak için ölmeliyim?...

Saat beşte bütün hakikati anlatmak için Şöpando ve Döpanşoları bulmağa gitti. Sabah gazetesi müdürü hararetle elini sıktı:

— Bravo Lolot.. şizden çok memnunum. Yalnız matbaada alakoymakla kalmayıp sizi terfi ettiriyorum. Bu aydan itibaren 100 su zam alacaksınız...

Lolot hayrette kaldı. Ayrılmak için müsaade isterken düşünüyordu.

"Şöpandoya ne oldu? Zavallı sabahtanberi çıldırdı galiba!,,

Döpanşoyu ziyaretinde ise, açık oda kapısından geldiğini gören müdür neşe ile bağırdı:

— Tebrik ederim Lolot... bütün kalbimle sizi tebrik ederim. Bu hareketiniz bütün Fransızlar için bir şereftir. Zaten çoktan beri terfii hak etmiştiniz. Mert ve dirayetli bir arkadaşsınız. Bugünden itibaren her ay 30 frank fazla alacaksınız.

Hayreti gittikçe artan Lolot Döpanşodan müsaade aldı. Evinin yolunu tutarken mırıldanıyordu.

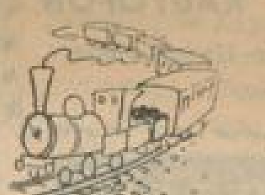

"Bu da öteki gibi çıldırmış. Fakat zavallı dostum, bu senin için iyi oldu. Zira iki duvar arasına sıkışmış bir örümcek gibi idin.,,

Ve her zaman olduğu gibi kendi makalesini okumak için bir akşam gazetesi aldı. birden gözlerine inanamadı. Ve kendi aklından şüpheye düştü. Başkasının imiş gibi değişik ve yüksek bir sesle aşağıdaki şu satırları okudu:

İki meslekdaş olan sabah gazetesi muharrirlerinden "igrek,, ile akşam gazetesi muharriri "zet,, arasında çoktanberi devam eden bir kalem münakaşası nihayet kaçınılması kabil olmayan bir karşılaşma doğurdu. İki hasım bu sabah Villebon'da dövüştüler. Ayni zamanda atılan iki kurşun meseleyi halletti:

Mösyö Zet için	Mösyö igrek için
Döpon Levi	*Veyl Duran*

SON

Çeviren: B. DİKEL

AZRAİL

Fontenelle 98 yaşına geldiği halde hâlâ dinçliğini muhafaza ediyor, zekâsı ışıl ışıl ışıldıyordu.

Bir gün kalabalık bir ziyafet sofrasındaydı. Yeniliyor, içiliyor, konuşmalar değiştikçe değişiyordu. Bir aralık söz, ölümden açıldı. Biri:

— Azrail

Der demez, Fontenelle kendi yaşlılığını telmih ederek:

— Aman! dedi. Onun ismini yavaş telâffuz ediniz. Bir şey değil kendisinin çağırıldığını sanır, aranızda beni görür, canımı almağa kalkar. Yaşımın miktarını düşünecek olursanız, bu endişemde haklıyımdır. Zannedersem, beni unuttu!

MİKYAS

Hani lâf olsun diye saçma sapan konuşan insanlar vardır. Bunlardan birisi, bir toplantıda meşhur bestekâr Brahms'a takdim edilir.

Adam, konuşma mevzuu bulacak cinsinden olmadığı için lâf olsun diye üstada sorar:

— Kompoze ederken çok düşünürmüsünüz?

Brahms dudaklarında öldürücü bir tebessümle cevap verir:

— Hiç değilse, konuşmak için sizin düşündüğünüz kadar!

Gökte karı koca kavgası

— Bir daha aklım başıma gelir de evin alt katını atom tecrübeleri yapan bir adama kiralamazsın!

"Fransız karikatürü"

Kadın — (Kocasına) Haydi, ben hırsızı tutmuşken karakola gidip haber versene!

"Le Hérisson" dan

BAŞA GÖRE TIRAŞ

Talleyrant, Napoleon, Elba adasına sürül dükten sonra dahi mevkiini muhafaza etmişti. Bir gün evinde bir ziyafet tertip etti ve Napoléon'un meşhur ordu kumandanlarından general Montbrun'u da bu ziyafete çağırdı.

Malûm günde, bütün davetliler Talleyrand'ın evindeydiler. Fakat general ortalarda yoktu. Tabii ev sahibi de, generalin gelmesi ihtimali bulunduğu için kimseyi sofraya davet edemiyor, dakikalar uzayıp duruyordu.

Nihayet general geldi ve geçiktiği için Talleyrant'a özürler dilemeğe başladı. O hiç istifini bozmadı. Generale, Napoleon'un sağ kolu olduğunu anlatmak bir taraftan da sözüm ona onu mazur göstermek isteyen bir tavırla şunları söyledi:

— Bu gecikme üzülmeğe değer mi general? Nihayet davetli olduğunuz yer, bir akşam sofrasıdır. Eminim ki: Napoleon sizi bir muharebe meydanına davet etseydi, hattâ kendisinden evvel orada bulunurdunuz!

Menfaatinizi korumak istiyorsanız
AYDEDE
ye ilân veriniz çünkü:
AYDEDE
de çıkan ilânların ömrü bir günlük
değildir

AYDEDE

SİYASİ HOŞSOHBET GAZETE

ABONE ŞARTLARI

6 Aylık	Memleket içi	7,5	Lira
»	Memleket dışı	12	»
1 Senelik	Memleket içi	14	»
»	Memleket dışı	21	»

LUXOR RADIO

5 Yeni Modelini
Takdim Eder.
193 W = 194 W
68 W = 84 W
260 B (Bataryalı)
Bütün acentelerimizde emrinize
âmadedir.
Tprkiye Umumi Acentalığı:
Nihat Işık RADYOFON
Sultanhamam Havuzlu Han
No. 1

12 AY
TÜRKİYE GARANTİ BANKASI
12
İKRAMİYE KEŞİDESİ

Anadoluhisar İdman Yurdu Gençlik klübü Yararına

1.2.949 Salı akşamı Şehir tiyatrosu komedi kısmında saat 20.30 da verilecek müsamere çok parlak olacaktır.

Program şudur:

1 - İsmail Dümbüllü ve arkadaşları tarafından tarihi orta oyunu

2 - Corç ve arkadaşları tarafından Akordiyon kuvarteleri

3 - Fatih Halkevi tarafından bir perde komedi

4 - Perihan Altındağ ve arkadaşları tarafından konser

5 - Temsil aralarında monoloğ ve sair sürprizler.

Grip ve
Nezleye Karşı
EN BAŞARILI İLÂÇ
KİNİNLİ
GRİPİN
dir.

DENTOSİL
DİŞ KREMİ

AĞIZ VE DİŞ SAĞLIĞININ KORUYUCUSU

T. C.
ZİRAAT BANKASI
1949 İKRAMİYE TUTARINI
300.000 Liraya yükseltmiştir.
4 ÇEKİLİŞİN HER BİRİNDE
25.000
10.000
5.000 Liralık
İkramiyelerden başka 1000 lira ile 50 lira arasında 461 muhtelif ikramiye vardır. Şansınız yardım ederse istediğiniz yerde, istediğiniz E V İ, A R S A Y I, T A R L A Y I, E Ş Y A Y I alabilirsiniz.
ÇEKİLİŞLER:
28 Şubat - 30 Mayıs
31 Ağustos - 30 Aralık
İkramiyelerden faydalanmak için çekilişlerden bir ay evvel Vadesiz Tasarruf hesabında 100 lirası bulunmak ve bu miktarı çekiliş tarihine kadar devamlı şekilde muhafaza etmek kâfidir. Aynı müddet zarfında hesaplarında 100 liradan fazla bir bakiyeyi muhafaza edenler her 500 lira için ayrı bir kur'a numarası alırlar.

TİCARET OFİSİ
Kalay - levha teneke - Çuval ve Kanaviçe ithalâtı ve tanzim satışları
1947 mahsulü takaslı fındık ihracatı
Ankara ve İstanbul şehirleri kasaplık et piyasalarında tanzimci müdahale satışları
Merkezi: İstanbul, Bahçekapı Valde Han, Kat 5
Telefon No. : 24234 - 24235 - 24236
Telgraf adresi : TARFO - İstanbul
Ankara : Ankara Bürosu Müdürlüğü
Yenişehir, Kızıl Irmak Caddesi Neptün Apartımanı Telefon No. 23048
İzmir : Satış Şefliği, Atatürk caddesi No. 4 Telefon No. : 3750

EN ÇOK
DAYANAN
EN ÇOK
PARLAYAN

AMPULU
Gözlerinizin dostudur.

Çocuk Ansiklopedisi
Türkiyenin yalnız bütün çocuklarını değil hattâ bütün büyüklerini de ilgilendirir.
★★★
Bütün dünyanın bilgileri herkesin anlıyacağı tarzda sade olarak yazılmıştır.
★★★
Dikkati çeken büyük ve çeşitli resimlerle 2 Büyük Cilt, 1448 sayfa, 1783 Resim, 218 Mevzu
Fiyatı 15 Liradır.
İstanbul TAN Matbaası

HAKİKİ ASPİRİN
tozundan yapılmış
AA PİRİN
komprimeleri
SAFASPİRİN dir.

HAYAL OLMUŞ HAKİKATLER

Arkadaşımız Semih Mümtazın (Hayal Olmuş Hakikatler) adlı kitabı Beyoğlu Tünel meydanındaki Tünel Kitabevi ile Saray Kitabevinde dahi satılmaktadır.

Sahibi : F. KARAY
Yazı işlerini fiilen idare eden : Cemal Refik Delibaş
İdare yeri : Ankara Caddesi 98/2 İstanbul
Dizildiği yer :
Murad KERMAN Mürettiphanesi
Basıldığı yer : TAN Matbaası